

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 22

Lýsingarprisur fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Týsdagin 17. apríl 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,50 + porto um fjórðingsárid

25. Árg.

NÍÐINGSLIÐIÐ MÓTI ARBEIÐARAFJØLDINI

Arbeiðara- og fiskimannafjöldin má nú standa sum ein óvikilig fylking móti afturhaldsins grimu royndum til at trýsta lönina og skerja keypikraftina.

Fáar ferðir sum seinasta leygardag er »Dimmalætting« úti við so frekum illsemjufrei móti arbeiðarastattini.

Hon roynir at billa fiskimonnum inn, at tað eru arbeiðaralönnirnar, sum gera tað so dyrt og ólívligt fyri fiskimannin.

Slagorð hennara og afturhaldsflokkanna er:

Niður við arbeiðslönunum, so eru allir vansar loknir!

Ikki eitt orð um, hvussu ræðuligt prisokrandi sambandsins og fólkafloksins tollðýkjan á neyðsynjarvörurnar niðanfyrir prístalsstrikuna er.

Ikki eitt orð um, at prishækkanin í útlandunum og skilaleys vörudýrkandi innflutningsháttur eru grovar og grimar grundir til dýrtíðina.

Hví fjala »Dimmal.« og »Dagbl.« hesum.

Hví leggja hesi blöðini einans á arbeiðslönina her á landi?

Svarið er greitt:

Teirra uppgáva er at verja spekulantarnar, tær einstöku stórmannaklikurnar.

Ti fara hesi málagn afturhaldsflokkanna við ósannindum og skaðabriksli móti arbeiðarastattini.

Ti smæðast tey ikki fyri at ganga so langt sum at royna at seta ilt millum arbeiðararnar og fiskimennin.

Men hetta seinasta má ikki eydnast teimum!

Næstan allar neyðsynjarvörurnar, ið brúktar verða í einum vanligum fiskimannahæmi verða innfluttar.

Og tað er hvørjum manni kunnugt, at arbeiðslönnin til teir føroysku arbeiðsmennin uppiá kg. metrina ella liturin av brúksvörum er at kalla uttan mun, um hon er eitt sindur meiri ella minni.

Tað er sostatt beinleiðis ósannindi, at tímanslönnin er vörudýrkandi her á landi.

Arbeiðslönnin munar eitt sindur á fiskaprisin. Men hon er ikki avgerandi minni enn so, ja, nógv minni enn

menn ganga og brúka seg um.

Hevði Føroya fiskasöla kunnað selt tann fisk, ik skal verða seldur sum saltfiskur, beinanvegin, hevði arbeiðslönnin verið ikki nógv oyru uppiá kg. Men tá ið fiskurin skal verða goymdur og umstakkaður og vrakaður aftur og aftur í ofta út ímóti einum heilum ári, vilja arbeiðsútreiðslurnar serliga vrak-ingarútreiðslurnar, verða so nógv stórrí enn neyðugt.

Hetta óskilið skuldi okkara forbeinda afturhalds- og stórmannastýri roynt at broytt heldur enn at latið blöð síni spælt skemdarrolluna móti arbeiðarunum.

Og tann fiskur, sum er keyptur til turkingar! Har hava keypararnir so sanniliga ikki noyðst at skarva av prisinum vegna arbeiðslönina, tí sum orð gongur, hava teir vunnid ævintýrliga uppiá henda fiskin.

Ja, vinningurin hevur verið so stóur, sigst, at tað er ein spurningur, um tað beinan vegin ikki er óforsvarligt av okkara landsstýri ikki at gripi inn og skipa fyri, at fiskimennin, sum hava latið — selt — fiskin til turkingar, fáa eina eykabetalang, so tað einans verður talan um ein hampaligan vinning.

Hetta skuldi »Dimmal.« og »Dagbl.« skrivað um heldur enn at billa fiskimanninum ósannar fyrstíllingar um, at tað er arbeiðslönnin og einans hon, sum trykkir fiskaprisin.

Flestir fiskimenn eru bæði arbeiðsmenn og fiskarar.

Arbeiðararnir og fiskimenninir hava soleiðis felagsinteressur í at halda lönnirnar soleiðis, at tað er livandi av teimum.

Arbeiðsmenn og fiskimenn megu tí leggja saman í stríðnum móti afturhaldinum, sambandinum og fólkaflökkinum í teirra ræðuliga politikki við tolli og kunstigari prístalslækkan fyri at skerja keypiorkuna hjá tí minna manninum.

Tað kann fyrst vera talan um at fáa lönina niður, tá ið arbeiðarar og fiskimenn kunnu fáa líka so nógv og meir

fyri ta lækkaðu lönina sum frammanundan.

Keypikraftin hjá slitmannafjöldini er so tepur, at hon kann ikki verða skerd, men má heldur verða styrkt munandi.

Fyri hesari styrking má nú allar arbeiðara- og fiskimannastatturin leggja saman til hitt dyggasta stríðið.

Fyrrv. uttanríkisráðharri Onglands, Ernest Bevin deyður.

Leygardagin doyði Ernest Bevin, fyrrv. uttanríkisráðharri í Onglandi av hjartaslag.

26. juli 1945 gjörðist hann uttanríkisráðharri og rókta hetta starv til hann 9. mars í ár mátti leggja frá sær vegna heilsubrek.

Hann, sum aðrir enskir ráðharrar, ið hava haft ábyrgdarfull störv síðani seinasta heimsbardaga, var útslitin og búgvin til hvíldar, aftaná ein langan og strangan arbeiðsdag.

Hesin álitiskappin var javnaðarmaður við lit, og hevði stór álitisstörv innan ensku arbeiðararörluna. Hann var formaður fyri havnaarbeiðarafelagnum, frá fyrra til seinna heimsbardaga var

SEMIINGSFUNDUR

Í gjár kl. 17 kallaði semingsmaðurin umboðsmenn fyri arbeiðsgevarafelagið og Føroya arbeiðarafelag til fundar í Klubbanum.

Gunnar Dahl-Olsen, semingsmaður, er í Keypmh. og mótti tí varasemingsmaðurin Emil Olsen, sparikassastjóri.

hann hövuðsskrivari í transportarbeiðarafelagnum, ið er eitt av Onglands størstu fakfeløgum. Undir seinna heimsbardaga var hann arbeiðsráðharri í stjórnum Churchills.

Ongatíð hevur meira áleikað um allan heimin enn í hansara tíð sum uttanríkisráðharri, og allur heimurin hevur honum nógv at takka fyri.

Frá sjúkralegu síni gav Attlee honum eina vakra umrøðu, tá ið hann fekk deyðsboðini.

Tá Churchill fekk deyðsboðini segði hann m. a.: Hann var ein av teimum stóru uttanríkisráðharrunum.

„Skerjið keypikraftina“, sigur Dagblaðið og „trýstið lönina“, sigur Dimma.

Stásiligir fedgar fyri slitmannafjöldina.

Meðan »Dimmal.« dýkir á fyri at seta fiskimenn upp móti arbeiðarum, rópur nú »Dagblaðið« í hvøllum lúðrum, at keypikraftin skal verða skerd.

Málið hjá báðum blöðunum og teirra flokkum er:

Tollur, meiri tollur og aftur meiri tollur á allar vörur, sum ikki falla inn undir prístalið, og samstundis skal prístalið — við at seta prísir á mjólk, sum ikki fæst — niður.

Úrslitið er: Lönlækkan og prishækkan — alto skerd livsorka hjá arbeiðara- og fiskimannastattini.

(Minnið tykkum á alt rumblið, sum »Dagblaðið« á sinni hevði móti Hilbert amtmanni, sum tað segði hevði tikið til orða fyri at skerja keypikraftina! Men tað sum amtmaðurin talaði um, var at skatta tær ovurstóru krígg-

inntøkurnar, at teirra keypikraft varð skerd, so at tær ikki kundu hamstra alt inn undir seg; ein heilt onnur skerjan enn sambandsins og fólkafloksins bardagi móti arbeiðs- og fiskimannalönunum!)

Men latum okkum nú beinskerja afturhaldið!

Arbeiðari.

NÝTT PRÍSTAL ?

Sett er serstök nevnd til at fyrireika nýtt prístalsgrundarlag. Í hesi nevnd eru: Petur Egholm fyri útgæðafelagið, Mogens Lützen fyri arbeiðsgevarafelagið, Dánjal Pauli Danielsen fyri búnaðarfelagið, Ingvard Jacobsen fyri arbeiðarafelagið.

LISTAFRAMSÝNING Á ÓLAVSVØKU

Listafelag Føroya fyrireikar á Ólavsvøku í ár framsýning av føroyskari list (málningum, tekningum, stand- og skurðmyndum).

Listamenn biðjast gera so væl áðrenn 15. juni at siga listafelagnum frá, um teir ætla at luttaka, og hvussu nógvur lutir teir ætla at senda inn.

Lutirnir mugu vera felagsnevndini (H. D. Joensen, landslækna) í hendi í seinasta lagi hin 10. juli 1951.

Ætlanin er, at henda framsýning eisini skal verða víst í Klakksvík, Tvøroyri og Vági.

Listafelag Føroya.